

Arabisci, ¹⁾ to je, Rabiščani, kraj reke Rabe, in 6. Oseriates, to je Ozerjani ²⁾ kraj blatenskega jezera.

Poglavitne mesta starih Panonov so toraj bile a) Hemona, b) Petovio, c) Siscia, d) Sabaria, e) Solva. Ker bi mi utegnili nasprotniki mojih terdenj še besede Apianove (in Illyr. 14) nasproti deržati, je tedaj tudi le treba navesti. Glasijo se: „Slovitni so Paionci že od časov Macedoncov zavoljo Agrianov, kateri so Filippu in Aleksandru zlo koristili, in se kot stanovniki dolnje Paionie in kot izseljeni Illiri k Paionom štejejo. Ko je Korneli vojsko s Paionci slabo opravil, je postalo njihovo ime strah za vse Itale, in dolgo so se bali nasledni konsuli nad Paionce iti“.

Pod temi Paioni nimajo se razumeti Panoni. Ti Paioni so celo drug illirsk rod, kterega že Dio Cassi točno razločuje od Panonov (49, 36), in so južno in iztočno od gore rhodopske stanovali, in bili soplemeniki Teukrov (Herodot V, 13). Ti maloazijanski rodovi so že pred trojanskim bojem v velikih trumah v Evropo se preselili, in Trake iz njihovih sedežev kraj Strymona pregnali in do Thesalie in Epira jo porinili (Herodot 7, 20, 75). Betva teh ilirskih Paionov — Agriani so stanovali kraj virov Strymona, in bili zavezniki Filipa in Aleksandra. Zoper te Paione se je konzul Korneli vojskoval. Panone je še le Avgust začel pobojevati. Illirski Teukri pa so bili soplemeniki Trojanov, toraj Trojanici tudi rod illirsk, kar je že Homer (Ilias 20, 215 itd.) vedil.

Tudi Diador Sicul (4, 75, 5, 48) in Strabon (Geog. 7) sta to povest poznala. Sorodnost Trojanov z Illiri poterjuje tudi ostanek jezika. Po Plutarhu so Trojanici Achillesa, kterega so Gerki imenovali Ὀκύπυς (Okypus), to je berzonog, v svojem jeziku imenovali: Ἀσπέτες (Aspete), v jeziku dnešnjih Škipetarjev, kateri so po ostroumnih preiskavah Pottovih, Hahnovih in Fallmeyerjevih ostanki starih Illirov, pa τσπετες, σπέτες še sadaj pomenja berzi, ὀκύς pa schnell, primeri Fallmeyer „Das albanesische Element in Griechenland“ stran 29). Rad bi poznal kritičnega jeziko- in zgodovinoslovca, kateri si dokazati upa, da se kraj gornje Save, Drave, Mure, Sale, Rabe najde illirsk živelj. Da so Illiri bili potomci Iranov (Medov, Persov) ne pa betva Arjanov, sem že na drugem mestu dokazal.

Da Panoni niso bili traški rod, sem že tudi na več mestih svojih spisov dokazal. Traki niso nikdar na desnem pobrezji Dunaja imeli stanovitnih stanovišč. Ako Herodot pravi, da unkraj Istra stanujejo samo traške plemena, velja to o zemljah na levem pobrezji Istra ležečih, kjer nahajamo Dake in Gete (Thucyd. 2, 96).*)

Panoni in Traki si tudi nikdar niso bili prijatli. Ko so Panoni za Tiberia hotli rimski jarem odtresti, so jih Traki na cedilu pustili, in še celo Rimljanom na pomoč poslali svojega vojvoda Bymetalkesa, kateri je Panone pri Sremu premagal. V Sremu namreč je bila rimska posadka, katero je Bato vojvoda panonskega roda Brevcov navalil, ali rimski namestnik Caecina Sever je od Panonov obleženo terdujavo rešil. (Dio Cassi LV. 29, 30). Nasproti vidimo Panone v družbi sorodnih Norencov pod Tiberiom Istrijo napadati (Dio Cass. LIV. 20). Ta zavez glasno govori, da sta naroda bila sorodna po kervi, jeziku in veri, kar tudi spomenik Brevcov pričuje, kterega so norenski boginji Noreji posvečili. (Konec sl.)

¹⁾ Rabiščani od Raba = Laba, lichter weisser Strom. Že Pott je dokazal, da je A v imenu reke Rabe latinsk predstavek (Pott „Die Personennamen“ stran 435). ²⁾ Oseriates = Ozerjani še v rusčini ozero = jezero.

*) Döllinger „Heidenthum und Judenthum“ str. 32 piše prav jasno o Trakih in dokazuje, da so stanovali na Ogorskem iztočno od Tise, v Erdelji, Bukovini, Moldavi in zapadno od Pruta in Valahije.

Ozir po svetu.

(Kje merjó ljudje najmanj?) Po večletnih skušnjah med vsemi omikanimi deželami na Angležkem ljudje najmanj merjó. Dr. Farr je sestavil število merličev po različnih deželah in najdel, da umerje na leto

na Angležkem	eden izmed	45	ljudi,
na Francozkem	„	42	„
na Pruskem	„	38	„
na Avstrijskem	„	33	„
na Rusovskem	„	28	„

(Na Rusovskem so se začeli zlo žganju odpovedovati). Kar so začele družtva treznosti na zahodnem Poljskem čedalje bolj se razširjati in se marsikako vedro žganja manj popije, so tudi kmetje na Rusovskem začeli slovó dajati preljubljeni vodki (žganju). Pogostoma se beró v časnikih obljube, s kterimi se v srenjskih zborih rusovski kmetje odpovedujejo žganju; da se pa zvesto spolnujejo te obljube, si postavljajo srenjske možé za čuvaje.

Posebnega pomina je vredna obljuba, v katero so se s prisego zavezale štiri soseske, ki so grofinji Heidnovi v Št. Nikoljsku podložne. Vsak teh sosesčanov se je zavezal za leto in dan, ne kapljice žganja pokusiti, razun če mu ga zavoljo kake bolezni zdravnik piti veleva; vsak, kdor obljubo prelomi, mora za pokoro plačati 5 srebrnih rubljev, jih pa dobí zraven tega še 25 s šibami po guzici; vendar pa more vsako šibo odkupiti s 25 kopeki; za pokoro plačanih 5 rubljev se obernejo 4 za kakošno milodarno napravo, 1 rubelj pa prejme tisti, kdor je prestopnika zatožil. Kdor kterega vé, da se je v družbo treznosti zapisal pa obljubo prelomil, in ga ne zatoži, plača sam 1 rubelj globe. Vsaki kaznovani zgubi tudi pravico, da leto in dan nima o srenjskih zadevah nič govoriti. Kdor ne more kazni v dnarji odrajtati, ga morejo starašnje na blagu rubiti. — Sosesčanje so se zavezali, da leto in dan se ne smejo te postave nikakor premeniti ali predelati; drugo leto se zbere spet skupšina in ta sklene, kako in kaj bo naprej veljalo. Grajšinski pooblastenec je tudi podpisal to postavo. — Da bi se pač žganju povsod tako godilo in da bi rusovski kmetje povsod našli dosti posnemavcov!

Pravlice iz Krajnskega.

Zlate jabelka.

Kralj Vojs je imel tri sinove, Janeza, Matjaža in Leviža. 7 let je bolan ležal. Sanjalo se mu je, da v deveti deželi, ktera je izdana, zlate jabelka rastejo, in če bi on eno od tistih pojedel, bi ozdravel. Svoje sanje razloži in dá dosti dnarjev svojemu najstarejšemu sinu Janezu in konja, ter ga odpravi, naj gré v tisto deželo zlatih jabelk iskat. Janez gré, pride na Laško (v Italijo) v neko mesto; tukaj vpraša, kje bi bila kaka kerčma za prenočiti. Ljudje mu dopovedujejo, da ste tukaj dve kerčmi; ena v mestu, kjer se utegne vsak razveseliti, ostati kolikor dolgo hoče, da mu kerčmar ob letu še za eno leto dalje dnarjev dá, in če popotnik spet té zapravi, potlej ga ob začetku tretjega leta obesijo. Druga kerčma pravijo dalej, je zunaj mesta, pa le za tiste, kterim se naprej mudi in zjutraj zgodaj vstajajo, se na pot odpraviti. Kraljevič se zgovarja, da je truden, da potrebuje počitka in razveseljenja in gré v „kerčmo veselja“, ktera je v mestu. Tukaj še ostane celo leto; ko je leto minulo in on vse dnarje zapravil bil, mu kerčmar dá spet toliko, kolikor je bil s sabo prinesel, in on začne spet drugo leto kakor je prvo živel.

Ko pa najstarejšega sina z zlatimi jabelki ni domú, si misli bolni kralj: Bog vé kam je zginil, in zato reče srednjemu sinu Matjažu: Najstarejšega brata tvojega ni domú; pojdi ti zlatih jabelk iskat, zraven utegneš pa zvediti, kam je Janez prišel. Dal mu je toraj še enkrat toliko kot prej-